

Ανακοίνωση που δημοσιεύθηκε σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου στην υπόθεση COMP/39.398 — ΠΔΠ (πολυμερής διατραπεζική προμήθεια) της Visa

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2010/C 138/10)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 101 και 102 της ΣΛΕΕ ⁽¹⁾, όταν η Επιτροπή σκοπεύει να εκδώσει απόφαση με την οποία να απαιτεί την παύση μιας παράβασης και οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις προσφέρονται να αναλάβουν ορισμένες δεσμεύσεις για να ανταποκριθούν στις αντιρρήσεις που διατύπωσε η Επιτροπή στην προκαταρκτική της εκτίμηση, τότε η Επιτροπή δύναται με απόφασή της να καταστήσει τις δεσμεύσεις αυτές υποχρεωτικές για τις επιχειρήσεις. Η απόφαση της Επιτροπής μπορεί να εκδοθεί για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και πρέπει να συμπεραίνει ότι δεν συντρέχουν πλέον λόγοι να αναλάβει δράση η Επιτροπή. Σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 4 του κανονισμού αριθ. (ΕΚ) 1/2003 του Συμβουλίου, η Επιτροπή δημοσιεύει περίληψη της υπόθεσης και το βασικό περιεχόμενο των δεσμεύσεων. Τα ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη μπορούν να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους εντός της προθεσμίας την οποία ορίζει η Επιτροπή.

2. ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

- (2) Στις 3 Απριλίου 2009, η Επιτροπή εξέδωσε κοινοποίηση αιτιάσεων κατά των Visa Europe Limited (στο εξής «Visa Europe»), Visa Inc. και Visa International Services Association.
- (3) Στην κοινοποίηση των αιτιάσεων, η οποία συνιστά προκαταρκτική αξιολόγηση κατά την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ.1/2003, εκφράζεται η προκαταρκτική άποψη της Επιτροπής ότι η Visa Europe, η οποία είναι ένωση ευρωπαϊκών τραπεζών, παρέβη το άρθρο 101 της ΣΛΕΕ και το άρθρο 53 της συμφωνίας ΕΟΧ καθορίζοντας πολυμερείς διατραπεζικές προμήθειες (στο εξής «ΠΔΠ») που εφαρμόζονται στις διασυνοριακές συναλλαγές και σε ορισμένες πράξεις που πραγματοποιούνται σε εθνικά σημεία πώλησης ⁽²⁾ με κάρτες πληρωμών VISA, VISA Electron και V PAY εντός του ΕΟΧ.
- (4) Οι διατραπεζικές προμήθειες καταβάλλονται από την τράπεζα του εμπόρου («αποκτώσα τράπεζα») στην τράπεζα του κατόχου της κάρτας («εκδότη τράπεζα») για κάθε συναλλαγή που πραγματοποιείται σε εμπορικό κατάστημα με κάρτα πληρωμών. Όταν ο κάτοχος κάρτας χρησιμοποιεί κάρτα πληρωμών για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών από έμπορο, ο έμπορος καταβάλλει προεξοφλητικό επιτόκιο στην αποκτώσα τράπεζα.

Η αποκτώσα τράπεζα κρατά ένα μέρος του προεξοφλητικού επιτοκίου (το περιθώριο της αποκτώσας τράπεζας), ένα μέρος περιέρχεται στην εκδότη τράπεζα (ΠΔΠ) και ένα μικρό μέρος περιέρχεται στον υπεύθυνο φορέα του συστήματος (στην προκειμένη περίπτωση τη Visa). Στην πράξη, μεγάλο μέρος του προεξοφλητικού επιτοκίου καθορίζεται από την ΠΔΠ.

- (5) Στην κοινοποίηση αιτιάσεων εκφράστηκε η ανησυχία ότι αντικείμενο και αποτέλεσμα των ΠΔΠ είναι ο σημαντικός περιορισμός του ανταγωνισμού στις αποκτώσες αγορές εις βάρος των εμπόρων και εμμέσως των πελατών τους. Οι ΠΔΠ οδήγησαν σε διόγκωση της βάσης επί της οποίας οι αποκτώσες τράπεζες ορίζουν τα προεξοφλητικά επιτόκια, δημιουργώντας ένα σημαντικό στοιχείο του κόστους κοινό για όλες τις αποκτώσες τράπεζες. Σύμφωνα με την προκαταρκτική άποψη της Επιτροπής, οι ΠΔΠ της Visa Europe δεν είναι από αντικειμενική άποψη αναγκαίες. Το περιοριστικό αποτέλεσμα στις αποκτώσες αγορές ενισχύεται ακόμη περισσότερο από την επίδραση των ΠΔΠ στο δίκτυο και στις αγορές έκδοσης, καθώς και από άλλους κανόνες και πρακτικές του δικτύου (κανόνες υποχρεωτικής αποδοχής όλων των καρτών, κανόνες αποφυγής διακριτικής μεταχείρισης, ενοποίηση, και εφαρμογή διαφορετικών ΠΔΠ στις διασυνοριακές και στις εγχώριες αποκτώσες τράπεζες). Εξάλλου, σύμφωνα με την κοινοποίηση αιτιάσεων, οι ΠΔΠ δεν πληρούν τις απαιτήσεις ώστε να τύχουν εξαιρέσεις βάσει του άρθρου 101 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ για να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα και να εξασφαλίσουν παράλληλα στους καταναλωτές ένα δίκαιο τμήμα από το όφελος που προκύπτει.
- (6) Η κοινοποίηση αιτιάσεων απεστάλη επίσης στις Visa Inc. και Visa International Service Association, στις 29 Μαΐου 2009, ιδίως σχετικά με τη δυνητική εξ' ορισμού εφαρμογή των διαπεριφερειακών επιτοκίων ΠΔΠ (δηλαδή, στο μέτρο που τα εν λόγω τέλη μπορούν να εφαρμοστούν στις διασυνοριακές ή τις εγχώριες συναλλαγές με καταναλωτικές κάρτες VISA και V PAY εντός του ΕΟΧ), καθώς και τη συμμετοχή τους στην έγκριση του κανόνα υποχρεωτικής αποδοχής όλων των καρτών και του κανόνα αποφυγής διακριτικής μεταχείρισης.

3. ΤΟ ΚΥΡΙΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ

- (7) Τα μέρη που αποτελούν αντικείμενο της διαδικασίας δεν συμφωνούν με την προκαταρκτική εκτίμηση της Επιτροπής. Ωστόσο, η Visa Europe έχει προτείνει δεσμεύσεις, σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, για να εξαλείψει τις αντιρρήσεις της Επιτροπής όσον αφορά τις κάρτες άμεσης χρέωσης.
- (8) Οι δεσμεύσεις εκτίθενται συνοπτικά κατωτέρω και το πλήρες κείμενό τους στα αγγλικά δημοσιεύεται στον δικτυακό τόπο της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού στη διεύθυνση:

http://ec.europa.eu/competition/index_en.html

⁽¹⁾ ΕΕ L 1 της 4.1.2003, σ. 1. Από την 1η Δεκεμβρίου 2009, τα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης ΕΚ έγιναν άρθρα 101 και 102, αντίστοιχα, της ΣΛΕΕ. Οι δύο νέες σειρές διατάξεων είναι κατ' ουσίαν ταυτόσημες. Για τους σκοπούς της παρούσας ανακοίνωσης, οι αναφορές στα άρθρα 101 και 102 της ΣΛΕΕ θα πρέπει, κατά περίπτωση, να νοούνται ως αναφορές στα άρθρα 81 και 82 της συνθήκης ΕΚ.

⁽²⁾ Επί του παρόντος, εγχώρια επιτόκια ΠΔΠ ορίζονται από τη Visa Europe σε εννέα χώρες. Στις υπόλοιπες χώρες του ΕΟΧ, τα εγχώρια επιτόκια ΠΔΠ ορίζονται από τα μέλη της Visa Europe.

- (9) Η Visa Europe δεσμεύεται να περιορίσει στις 20 μονάδες βάσης (0,2 %) τον ετήσιο σταθμισμένο μέσο όρο των διασυννοριακών ΠΔΠ που εφαρμόζονται στις συναλλαγές που πραγματοποιούνται με τις καταναλωτικές της κάρτες άμεσης χρέωσης, δύο μήνες μετά την κοινοποίηση της απόφασης ανάληψης δεσμεύσεων στη Visa Europe. Το όριο αυτό θα εφαρμοστεί επίσης χωριστά σε καθένα από τις χώρες του ΕΟΧ για τις οποίες η Visa Europe καθορίζει άμεσα το επιτόκιο των ΠΔΠ που εφαρμόζονται στη χώρα όσον αφορά τις συναλλαγές με κάρτες άμεσης χρέωσης, καθώς και στις χώρες του ΕΟΧ στις οποίες, ελλείψει άλλων ΠΔΠ, εφαρμόζονται οι διασυννοριακές ΠΔΠ.
- (10) Βάσει μελετών που πραγματοποίησαν οι κεντρικές τράπεζες διαφόρων χωρών του ΕΟΧ κατά τις οποίες συγκρίθηκε το κόστος των πληρωμών με κάρτες με το κόστος των πληρωμών τοις μετρητοίς, η Επιτροπή εκτιμά αρχικά ότι οι ΠΔΠ τις οποίες δεσμεύτηκε να εφαρμόζει η Visa Europe στις συναλλαγές της με κάρτες άμεσης χρέωσης είναι σύμφωνες με τη μέθοδο του «αδιάφορου εμπόρου» (ή «tourist test»), θέμα που έχει αναπτυχθεί στην οικονομική βιβλιογραφία⁽¹⁾. Το τέλος που αντιστοιχεί σε αυτή τη δοκιμή (αναφέρεται και ως αντι-σταθμιστικό τέλος) ορίζεται σε τέτοιο επίπεδο ώστε οι έμποροι να αδιαφορούν αν η πληρωμή γίνεται με κάρτα ή με μετρητά. Η αντιστάθμιση είναι τέτοια ώστε οι έμποροι δεν καταβάλλουν υψηλότερες επιβαρύνσεις από το συναλλακτικό όφελος που τους προσφέρει συνήθως η χρήση της κάρτας. Παραδειγματός χάρη, συναλλακτικά οφέλη προκύπτουν στην περίπτωση που οι πληρωμές με κάρτα μειώνουν το κόστος των εμπορών σε σύγκριση με τις πληρωμές με μετρητά (π.χ. επειδή εξοικονομούνται τα έξοδα μεταφοράς και ασφάλισης των χρημάτων ή μειώνεται ο χρόνος αναμονής για έλεγχο στα ταμεία). Υπό ορισμένες προϋποθέσεις (π.χ. στο μέτρο που το τέλος μετακυλιεται στον κάτοχο της κάρτας), θα διασφαλίζει ότι οι κάτοχοι των καρτών επιλέγουν το αποτελεσματικότερο μέσο πληρωμής. Στην περίπτωση αυτή, οι ΠΔΠ θα επιτρέπουν να παρέχονται ορθές ενδείξεις σχετικά με τις τιμές στους κατόχους των καρτών, οι οποίοι θα προσαρμόζουν τη συμπεριφορά τους αναλόγως.
- (11) Εξάλλου, η Visa Europe δεσμεύεται να συνεχίσει να εφαρμόζει και να βελτιώσει τα μέτρα διαφάνειας που θέσπισε το διοικητικό συμβούλιο της Visa Europe τον Μάρτιο του 2009. Ειδικότερα, η Visa Europe δεσμεύεται:
- να συνεχίσει να αντιτάσσεται στην εφαρμογή ενιαίων προεξοφλητικών επιτοκίων σε περισσότερα από ένα συστήματα πληρωμών με κάρτα ή σε περισσότερες από μία κάρτες της Visa Europe και να απαιτήσει από τις αποκτώσες τράπεζες να τιμολογούν τα προεξοφλητικά επιτόκια αναλυτικά σε συνάρτηση με τα διάφορα είδη καρτών
 - να συνεχίσει να απαιτεί από τα μέλη της Visa Europe να καταχωρίζουν όλα τα επιτόκια ΠΔΠ και να τα εφαρμόζουν στις διασυννοριακές συναλλαγές έκδοσης και απόκτησης
- να συνεχίσει να δημοσιεύει όλες τις ενδοπεριφερειακές και εγχώριες ΠΔΠ στον δικτυακό της τόπο κατά τρόπο που να προσδιορίζει ένα εφαρμοστέο διατραπεζικό επιτόκιο για όλα τα είδη συναλλαγών και να απαιτήσει από τις αποκτώσες τράπεζες να ενημερώνουν τους εμπόρους σχετικά με τη δημοσίευση
 - να διασφαλίσει ότι οι εμπορικές κάρτες που εκδίδονται στον ΕΟΧ είναι πλήρως αναγνωρίσιμες εκ πρώτης όψεως από τους εμπόρους και ότι όλες οι κάρτες αυτού του είδους μπορούν να ταυτοποιηθούν ηλεκτρονικώς στα τερματικά των σημείων πώλησης από τον αγοραστή ή τον έμπορο αν το τερματικό διαθέτει την απαιτούμενη ικανότητα
 - η Visa Europe διαθέτει ήδη χωριστούς κανόνες υποχρεωτικής αποδοχής όλων των καρτών όσον αφορά τις κάρτες VISA, VISA Electron και τις κάρτες πληρωμής V PAY, δηλαδή οι έμποροι μπορούν να επιλέξουν ελεύθερα να δεχθούν τις κάρτες VISA, και/ή VISA Electron και/ή V PAY. Η Visa Europe δεν θα τροποποιήσει τον κανόνα υποχρεωτικής αποδοχής όλων των καρτών κατά τις συναλλαγές άμεσης χρέωσης. Επίσης, η Visa Europe θα απαιτήσει από τις αποκτώσες τράπεζες να ενημερώνουν τους εμπόρους ότι μπορούν να δέχονται τις κάρτες VISA και/ή VISA Electron και/ή V PAY και/ή τις κάρτες ανταγωνιστικών συστημάτων.
 - να διατηρήσει την τρέχουσα θέση της βάσει της οποίας οι έμποροι μπορούν να συναλλάσσονται με διαφορετικές αποκτώσες τράπεζες για τις εμπορικές συναλλαγές με κάθε είδος κάρτας πληρωμών στο πλαίσιο του συστήματος της Visa Europe και/ή στο πλαίσιο ανταγωνιστικών συστημάτων.
- (12) Η Visa Europe διορίζει επιβλέπονται εντολοδόχο για να εποπτεύει τη συμμόρφωση της Visa Europe με τις δεσμεύσεις. Πριν από τον διορισμό του προτεινόμενου εντολοδόχου, η Επιτροπή έχει την εξουσία να τον εγκρίνει ή να τον απορρίψει.
- (13) Οι δεσμεύσεις θα ισχύουν για διάστημα τεσσάρων ετών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης ανάληψης δεσμεύσεων στη Visa Europe και θα περιλαμβάνουν μηχανισμό επανεξέτασης.
- (14) Οι δεσμεύσεις αυτές δεν καλύπτουν τις ΠΔΠ που εφαρμόζει σήμερα η Visa Europe στις συναλλαγές που πραγματοποιούνται με καταναλωτικές κάρτες άμεσης και προθεσμιακής χρέωσης, οι οποίες θα περιληφθούν στην αντιμονοπωλιακή έρευνα που διενεργεί η Επιτροπή σχετικά με τις ΠΔΠ που εφαρμόζει η Visa Europe κατά το παρελθόν στις συναλλαγές με καταναλωτικές κάρτες άμεσης και προθεσμιακής χρέωσης. Οι προτεινόμενες δεσμεύσεις αναλαμβάνονται επίσης με την επιφύλαξη του δικαιώματος της Επιτροπής να κινηθεί ή να συνεχίσει τη διαδικασία κατά άλλων κανόνων του δικτύου της Visa, όπως ο κανόνας υποχρεωτικής αποδοχής όλων των καρτών, οι ΠΔΠ της Visa Europe για συναλλαγές με εμπορικές κάρτες, ή οι διαπεριφερειακές ΠΔΠ.

(1) Βλ. Jean-Charles Rochet και Jean Tirole, «Must Take Cards and the Tourist Test», αριθ. 496, IDEI Working Papers από το Institut d'Économie Industrielle (IDEI), Toulouse, http://idei.fr/doc/wp/2008/must_take_cards.pdf

(15) Οι παρούσες δεσμεύσεις ισχύουν μόνο για τη Visa Europe. Συνεπώς, η τρέχουσα έρευνα (σημείο 6 ανωτέρω) κατά των Visa Inc. και Visa International Service Association, σχετικά με τις ΠΔΠ που αφορούν τις κάρτες άμεσης χρέωσης, θα παραμείνει ανοικτή εν αναμονή νέας αξιολόγησης της Επιτροπής, και ενδεχομένως θα περιλάβει τυχόν παρατηρήσεις που θα διατυπωθούν ως απάντηση στην παρούσα ανακοίνωση.

4. ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ

(16) Με την επιφύλαξη των παρατηρήσεων που θα διατυπωθούν ως απάντηση στην παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή προτίθεται να εκδώσει απόφαση δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, στην οποία θα κηρύσσονται υποχρεωτικές οι δεσμεύσεις που συνοψίζονται ανωτέρω και δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού. Αν επέλθουν ουσιώδεις μεταβολές στις δεσμεύσεις, θα διενεργηθεί νέα έρευνα της κατάστασης της αγοράς.

(17) Σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003, η Επιτροπή καλεί τα ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τις προτεινόμενες δεσμεύσεις. Οι παρατηρήσεις αυτές πρέπει

να περιέλθουν στην Επιτροπή το αργότερο εντός μηνός από την ημερομηνία της παρούσας δημοσίευσης. Τα ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη καλούνται επίσης να υποβάλουν μη εμπιστευτική εκδοχή των παρατηρήσεών τους, στην οποία τα εμπορικά απόρρητα και τα άλλα εμπιστευτικά χωρία έχουν, όπως απαιτείται, διαγραφεί και αντικατασταθεί από μη εμπιστευτική περίληψη ή από τις μνείες «εμπορικό απόρρητο» ή «εμπιστευτικό». Τα δόντως αιτιολογημένα αιτήματα θα ληφθούν υπόψη. Αν αποσταλεί μη εμπιστευτική εκδοχή των παρατηρήσεων, η Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα να θεωρήσει ότι οι παρατηρήσεις δεν περιέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες.

(18) Οι παρατηρήσεις μπορούν να σταλούν στην Επιτροπή με αριθμό αναφοράς «Case COMP/39.398 — Visa MIF», με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (COMP-GREFFE-ANTITRUST@ec.europa.eu), με τηλεομοιοτυπία (+32 22950128) ή ταχυδρομικώς, στην ακόλουθη διεύθυνση:

European Commission
Directorate-General for Competition State Aid Greffe
Antitrust Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË